

REFERAT |KRS| Bystyret (2015-2019) d. 28-02-2018

Møtedato Onsdag d. 28. februar 2018 kl. 17:00

Møtested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 31.01.2018.....	3
Interpellasjon fra repr. Marte R. Ulltveit-Moe, MDG, om "Sats på Sørlandsbanen".....	5
Frivillighetsmelding 2018.....	7
Eierskapsmelding Agder Energi AS.....	10
Oppdatering av selskapsavtalen for Kristiansandsregionen brann og redning IKS - KBR.....	12
Regionplan Agder 2030 - høring av planprogram.....	17
Eiendomsskatt - fritak i 2018 ihht § 7a.....	24
Interpellasjon fra repr. Kristian Landmark, Rødt, om "Norsk tilknytning til ACER, EUs energiunion"	29

Punkt 23/18: Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 31.01.2018

Bilag

Protokoll Bystyret 31.01.2018

Dato 16. februar 2018
Saksnr.: 201800012-7
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Bystyret

Møtedato
28.02.2018

Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 31.01.2018

Forslag til vedtak

[Bystyret godkjenner protokoll fra bystyrets møte 31.01.18.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra bystyrets møte 31.01.18

Punkt 24/18: Interpellasjon fra repr. Marte R. Ulltveit-Moe, MDG, om "Sats på Sørlandsbanen"

Saksnr.: 201800582-2

Saksgang
Bystyret

Møtedato
31.01.2018

Interpellasjon fra repr. Marte R. Ulltveit-Moe, MDG, om "Sats på Sørlandsbanen"

Tenk om vi kunne sette oss inn i et elektrisk tog og suse av gårde til Oslo på tre og en halv time fra sentrum til sentrum. Praktisk, komfortabelt, miljøvennlig og effektivt.

Til høsten åpner det nye dobbeltsporet mellom Larvik og Porsgrunn. Store deler av Vestfoldbanen har dermed moderne dobbeltspor. Det mangler bare å koble Vestfoldbanen og Sørlandsbanen sammen mellom Porsgrunn og Gjerstad, for at kristiansandere også kan få nytte og glede av investeringene som er gjort på Vestfoldbanen.

Denne sammenkoblinga, som ofte blir kalt Genistreken, er nå inne i Nasjonal Transportplan men blir etter gjeldende planer ikke ferdig før i 2035. Dette er alt for lenge å vente på et viktig miljøtiltak. I tillegg kan den lange ventetida sette hele Sørlandsbanen i fare.

Kristiansand kommune var med på å opprette Jernbanepattform Agder i 2016, for å øke trøkket på arbeidet for tog. Hva har Kristiansand bidratt med så langt i Jernbanepattform Agder? På hvilken måte mener ordføreren at Kristiansand kommune og Kristiansand bystyre kan jobbe for å få realisert Genistreken?

Marte Rostvåg Ulltveit-Moe, Miljøpartiet de Grønne

Punkt 25/18: Frivillighetsmelding 2018

Bilag

Vedtak KULTUR, 14022018, Sak 13/18, Frivillighetsmelding 2018

Vedtak OPPVEK, 14022018, Sak 10/18, Frivillighetsmelding 2018

Vedtak HELSOS, 13022018, Sak 12/18, Frivillighetsmelding 2018

Frivillighetsmelding 2018.pdf

Fellesmerknader Frivillighetsmelding.pdf

Dato 1. februar 2018
Saksnr.: 201801396-1
Saksbehandler Jørgen Skauge

Saksgang	Møtedato
Helse- og sosialstyret	13.02.2018
Oppvekststyret	14.02.2018
Kulturstyret	14.02.2018
Bystyret	28.02.2018

Frivillighetsmelding 2018

Oppdatert frivillighetsmelding ble ferdigstilt av administrasjonen i april 2017, og lagt fram for politisk behandling med planlagt generaldebatt om frivillighetspolitikk i bystyret 31. mai. Underveis i arbeidet med merknader til meldingen, ble det politisk enighet om å sende den i retur til administrasjonen med følgende tilbakemelding:

For å få en best mulig behandling av meldingen ønsker kulturstyret et bredere underlag for en helhetlig frivillighetspolitikk som danner en fremtidsrettet plattform for det frivillige arbeidet i kommunen.

I tillegg til det nåværende innholdet i frivillighetsmeldingen ønsker kulturstyret:

- a. Et tydeligere mål for frivilligheten, hvordan kommunen kan stimulere til frivillighet, og hvilken rolle det frivillige skal spille sammen med de ulike sektorene i kommunen.*
- b. Tanker rundt organisering av frivilligheten, blant annet gjennom et tverrfaglig samarbeidsutvalg og oppgaver til frivillighetskoordinator.*

Ny generaldebatt ble fastsatt til 28. februar 2018, og høsten 2017 er benyttet til å gjennomgå meldingen på nytt med sikte på å svare ut den politiske bestillingen.

Hele meldingen er ikke oppdatert; de fleste avsnitt og kapitler er uforandret og henviser derfor til tall og fakta fra 2015/16. Det er foretatt en generell gjennomgang og oppdatering/justering av tekstens form og innhold, mens enkelte kapitler er skrevet helt på nytt for å inkludere relevante vedtak i 2017. Dette gjelder blant annet helse- og sosialstyrets vedtak om kommunale frivilligsentraler (jf. eget avsnitt i kap. 5.1), bystyrets vedtak om ny samfunnsdel i kommuneplanen (jf. avsnitt i kap. 4) og budsjett for 2018 (jf. kap. 7.1).

Hovedgrepet i denne nye 2018-versjonen av frivillighetsmeldingen er imidlertid et helt nytt kapittel 11 hvor det er formulert tiltak under satsningsområdene «Kommunen som tilrettelegger», «Kompetanseheving for frivilligheten» og «Samskaping for en bedre by» for å konkretisere kommunens frivillighetspolitikk.

Det er i en melding til bystyret ikke redegjort fullt ut for eventuelle økonomiske konsekvenser. Iverksettingen av tiltakene som skisseres skal vurderes i en større sammenheng ved de årlige rulleringene av kommunens handlingsprogram og årsbudsjetter.

Forslag til vedtak

Bystyret vedtar Frivillighetsmeldingen 2018 med merknader.

Ragnar Evensen
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg: Frivillighetsmeldingen 2018

Punkt 26/18: Eierskapsmelding Agder Energi AS

Bilag

Vedtak KOMMUN, 13022018, Sak 9/18, Eierskapsmelding Agder Energi AS

Forslag til ny eierskapsmelding for Agder Energi AS.docx

Dato 5. februar 2018
Saksnr.: 201801374-2
Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
13.02.2018
28.02.2018

Eierskapsmelding Agder Energi AS

Agder Energi foredrer og forvalter fornybar energi. Konsernets virksomhet omfatter produksjon, distribusjon og salg av energi, hovedsakelig basert på vannkraft. Selskapets visjon er å være et ledende norsk konsern innen fornybar energi. Alle energiselskap i Norge som produserer strøm basert på vannkraft skal minimum ha 2/3 offentlige eiere. Agder Energi eies i dag av alle kommunene på Agder og Statkraft. Kommunene eier forskjellige aksjeprosenter som til sammen utgjør 54,47 % av aksjene.

Eierkommunene til Agder Energi har gjennom 2017 arbeidet med rullering av eierskapsmeldingen for selskapet. Innholdet har vært drøftet gjennom gruppeprosesser i flere møter, og endelig utkast ble presentert av AU (arbeidsutvalget¹) i eiermøte 1. desember 2017. Denne eierskapsmeldingen er Agderkommunenes felles uttrykk for holdninger og ambisjoner for Agder Energi, og beskriver hvordan kommunene utøver eierstyring i selskapet de sammen er flertallseier av, og hvordan de organiserer seg for å være aktive, krevende og forutsigbare eiere.

Vedlagt ligger forslag til ny eierskapsmelding for Agder Energi AS blant agdereierne inkludert forord fra arbeidsutvalgets leder. Eierskapsmeldingen er delt inn i følgende 8 punkter:

1. Langsiktige eiere av et samfunnsviktig selskap
2. Strategiske føringer for Agder Energi
3. Kapitalisering og utbytte
4. Styresammensetting
5. Lederlønninger
6. Agder Energi skal være et samfunnsansvarlig og kundeorientert selskap
7. Slik organiserer Agdereierne sitt eierskap
8. Aksjonæroversikt

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune vedtar eierskapsmeldingen slik denne foreligger etter eiermøte 01.12.2017](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg: Forslag til ny eierskapsmelding for Agder Energi AS

---

¹ Info om Agderkommunenes samordning av eierskapet i selskapet og representanter i AU:
<http://www.agdereierne.no/representanter/>

Punkt 27/18: Oppdatering av selskapsavtalen for Kristiansandsregionen brann og redning IKS - KBR

Bilag

Vedtak KOMMUN, 13022018, Sak 10/18, Oppdatering av selskapsavtalen for Kristiansandsregionen brann og redning IKS - KBR

Revidert selskapsavtale høsten 2017.pdf

Selskapsavtale 20.11.09.pdf

Dato 2. februar 2018
Saksnr.: 200814949-21
Saksbehandler Marit Borgenvik

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
13.02.2018
28.02.2018

Oppdatering av selskapsavtalen for Kristiansandsregionen brann og redning IKS - KBR

Sammendrag

Kristiansandsregionen brann og redning IKS har vært gjenstand for selskapskontroll i tidsrommet april 2015 frem til årsskiftet 2016/17. Rapport ble overlevert selskapet og kontrollutvalgene i Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla på nyåret og behandlet i nevnte kontrollutvalg utover våren 2017, samt by-/kommunestyrene i de samme kommunene. Et av de vedtatte punktene fra behandling i by-/kommunestyrene er å oppdatere selskapsavtalen. KBR representantskap, bestående av eierkommunenes ordførere, behandlet i møte den 15. september forslag til oppdatering av gjeldende selskapsavtale av 20. november 2009. Et enstemmig representantskap vedtok å anbefale eierkommunene å oppdatere selskapsavtalen i tråd med saksfremstilling og vedlagte forslag til oppdatert selskapsavtale. Justert selskapsavtale må vedtas av eierkommunenes by-/kommunestyre før den signeres av representantskapets medlemmer og iverksettes

Følgende punkter trenger å oppdateres/endres:

- Vedtatte endringer i fra oppstart frem til i dag som krever oppdatering
  - Sammensetning av representantskapet (vedtak i 2011)
  - Vedtak om å føre regnskap etter god kommunal regnskapsskikk (vedtak i 2014)
- Behov for endringer som følge av anbefalinger gitt gjennom selskapskontroll/annet
  - Delegasjon av myndighet etter brannvernlovgivningen
  - Fastsetting av klageorgan
  - Styresammensetning (oppdatere i tråd med IKS lovens bestemmelser)
  - Arkivhold ihht arkivlova med forskrifter
  - Fjerne andre avsnitt i avtalens § 6 som inneholder en motsigelse

Forslag til vedtak

Selskapsavtalen for Kristiansandsregionen brann og redning IKS – KBR godkjennes i tråd med saksfremstilling og vedlagte forslag til revidert avtale

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg: Revidert selskapsavtale høsten 2017
Selskapsavtale 20.11.2009

Bakgrunn for saken:

Selskapet Kristiansandsregionen brann og redning IKS har vært gjenstand for selskapskontroll i tidsrommet april 2015 frem til årsskiftet 2016/17. Rapport ble overlevert selskapet og kontrollutvalgene i Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla på nyåret og behandlet i nevnte kontrollutvalg utover våren 2017, samt by-/kommunestyrene i de samme kommunene. Et av de vedtatte punktene fra behandling i by-/kommunestyrene er å oppdatere selskapsavtalen.

KBR representantskap, bestående av eierkommunenes ordførere, behandlet i møte den 15. september 2017 forslag til oppdatering av gjeldende selskapsavtale av 20. november 2009 (vedlagt). Et enstemmig representantskap vedtok å anbefale eierkommunene å oppdatere selskapsavtalen i tråd med saksfremstilling nedenfor og vedlagte forslag til revidert selskapsavtale.

Revidert selskapsavtale må behandles og vedtas av respektive by-/kommunestyre før den signeres av representantskapets medlemmer og iverksettes.

Oppdateringer

Med utgangspunkt i den gjeldende selskapsavtalen fra november 2009 vil det nedenfor bli redegjort for hvilke oppdateringer/endringer som er påkrevd.

Bakgrunn for ny ordlyd i selskapsavtalens § 5:

Opprinnelig selskapsavtale fra 2009 er ikke i tråd med IKS loven (henviser til Aksjeloven) når det gjelder sammensetning av styret, og lovens krav om kjønns sammensetning. Opprinnelig selskapsavtale sier ikke noe om at kjønns sammensetningen også gjelder for varamedlemmer til styret. Forslag til endring knyttes til å korrigere nevnte forhold slikt at dette fremgår av selskapsavtalen, forslag til revidert § 5 i kursiv:

§ 5 Styret

Selskapet skal ha et styre bestående av fem medlemmer med personlig vararepresentant. Sammensetting av styret skal ivareta lovens krav om kjønns sammensetning. Tre av styremedlemmene velges av representantskapet slik at hvert kjønn skal være representert. Reglene gjelder tilsvarende ved valg av vararepresentanter. To av styremedlemmene skal velges av og blant de ansatte. Kravet om minst to av hvert kjønn faller bort når et av kjønnene representerer under 20 % av alle ansatte i selskapet. Representantskapet velger styrets leder og nestleder. Styremedlemmene velges for to år. Styremedlemmer kan gjenvelges.

Bakgrunn for endring/oppdatering av selskapsavtalens § 6

Eierkommunene vedtok å endre selskapsavtalens § 6 i 2011 med hensyn til representantskapets sammensetning og vararepresentanter. Andre avsnitt sier at medlemmene i representantskapet er de samme medlemmene som i representantskapet for Knutepunkt Sørlandet, dette avsnittet inneholder en motsigelse i forhold til første avsnitt da representantskapet for Knutepunkt Sørlandet også består av et medlem som ikke representerer eierkommunene (Iveland kommune) Avsnittet foreslås fjernet da første avsnitt ivaretar forholdet fullt ut. Forslag til endring/oppdatering av selskapsavtalens § 6 i kursiv:

§ 6 Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet og består av ordførerne i eierkommunene med varaordfører som personlig vararepresentant

Forslag til ny § 7 delegasjon av myndighet

Agder kommunerevisjon legger til grunn Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin tolkning av at det ikke er tilstrekkelig å bare vedta en selskapsavtale som angir

virksomhetens formål, men at eierkommuner i tillegg til selskapsavtale også må fatte eksplisitte delegasjonsvedtak hvor selskapet gis fullmakt til å utøve myndighet på vegne av kommunen.

Det gis av den grunn en klar anbefaling om at eierkommunene fatter et vedtak om delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven. Og at dette fremgår av selskapsavtalen. Administrasjonen støtter dette forslaget og anbefaler at dette legges inn som en ny bestemmelse i selskapsavtalen. Samt at dette videredelegeres til det utøvende ledd som er daglig leder/brannsjef. Forslag til ny § 7 delegasjon av myndighet i kursiv:

Ny § 7 Delegasjon av myndighet

By-/kommunestyrene legger myndigheten til å treffe vedtak etter brann- og eksplosjonsvernloven med de til enhver tid gjeldende forskrifter til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det.

Representantskapets myndighet er automatisk videredelegert til selskapets daglige leder (brann- og redningssjef).

På bakgrunn av ny § 7 i selskapsavtalen justeres påfølgende bestemmelser i selskapsavtalen som følger; gammel § 7 endres til § 8, gammel § 8 endres til § 9 osv.

Bakgrunn for nytt innhold i selskapsavtalens § 14 (endres til § 15 med bakgrunn i ny § 7)

Selskapsavtalens § 15 (14) favner andre bestemmelser, og det foreslås å legge inn tre endringer, dette er:

- Regnskapsspråk (vedtatt i 2014)
- Klageorgan
- Arkiv

Regnskapsspråk:

Eierkommunene fattet vedtak om å endre selskapsavtalens § 14 i 2014 med bakgrunn i at selskapet skulle avgi regnskap etter god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Klageorgan:

Agder kommunerevisjon IKS har gjennom selskapskontrollen bemerket at selskapsavtalen ikke nevner noe om hvilket organ som har kompetanse til å behandle klager knyttet til myndighetsutøvelse. Kommunerevisjonen synliggjør i rapporten hva sentrale myndigheter vurderer/anbefaler som rett klageorgan:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap anbefaler representantskapet som klageorgan, og grunngir det med at alle samarbeidskommunene er involvert, det gir likebehandling og myndighetsutøvelsen er underlagt kommunenes kontroll.

Kommunal- og regionaldepartementet KRD sitt syn er at representantskapet ikke bør benyttes som klageorgan. Etter KRD sitt syn bør det opprettes særskilte interkommunale klagenemnder for å behandle klager over enkeltvedtak truffet av et IKS. Alternativt må klagesaker behandles av kommunestyret, formannskapet eller en særskilt klagenemnd i kommunene vedtaket er fattet i.

Revisjonens oppfatning er at det med hensyn til likebehandling og faglig kompetanse bør vurderes å opprette et særskilt interkommunalt klageorgan i samsvar med med anbefalingene fra KMD. Men at man ser dette i sammenheng med det lave antall klager som historisk er kommet på vedtak gjennom årene (2 – 3 klager de senere år).

Administrasjonens anbefaling er at man med basis i svært få klager (kan gå år mellom hver gang dette skjer) ikke klarer å etablere et klageorgan som både ivaretar likebehandling og faglig kompetanse på en tilfredsstillende måte. Man vil i stor grad være avhengig av administrasjonenes fremstilling av klagesaken. På denne bakgrunn anbefales kommunenes

eget klageorgan som klageinstans for vedtak fattet av selskapet. Dette er og angitt som alternativ i KMD sin fremstilling.

Arkivhold:

Nytt innhold knyttes til at Riksantikvaren har utgitt en veileder om arkiv i interkommunale samarbeidsorgan. Veilederen beskriver at slike samarbeidsordninger plikter å ha arkiv, og å håndtere arkivet i tråd med arkivloven med forskrifter. Særlig har det vært et problem at det ikke er nedfelt en slik plikt i selskapsavtaler eller andre styringsdokumenter, og at arkivansvaret ikke har vært klart definert før kommunene går inn i slike samarbeidsordninger. I veilederens kapittel 5.1 fremkommer det et klart krav om å innta bestemmelser om arkiv i selskapsavtalen:

5.1 Etablering

Når det etableres en kommunal selskapsordning som kommer inn under reglene om offentlig arkiv i arkivloven, må det i det dokumentet som er grunnlaget for opprettelsen, tas inn bestemmelser om organets arkiv. Som et minimum må dette omfatte bestemmelser om plassering av arkivansvar etter arkivforskriften § 1-1 (overordnet ansvar) og § 2-1 (daglig ansvar) og bestemmelser om hva som skal skje med arkivene når de ikke lenger er i aktiv bruk, enten som følge av at organet blir lagt ned eller fordi de på grunn av den tid som har gått må regnes som eldre arkiver, jf. arkivforskriften § 5-11. Dette er et obligatorisk krav, og hver av eierne /deltakerne er ansvarlig for at dette kommer i ordnede former.

Forslag til endring av § 15 Andre bestemmelser I kursiv:

§ 15 Andre bestemmelser (tidligere § 14)

Selskapet skal være medlem av KS Bedrift eller tilsvarende arbeidsgiverorganisasjon.

Selskapet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper.

Kommunens klagenemnd er klageorgan for vedtak truffet av selskapet (brann- og redningssjef) i saker etter brannlovgivningen.

Kristiansandsregionen brann- og redning IKS (KBR) plikter å holde arkiv iht arkivlov med forskrifter. Selskapet er omfattet av lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentliglova).

Arkivansvaret er plassert hos daglig leder av selskapet. Iht avtale fra 2008 med Kristiansand kommune om leveranse av støttetjenester så håndteres den daglige arkivdriften av kommunens Dokumentsenter. Arkivet for KBR er fullelektronisk iht gjeldende lovverk og holdes adskilt fra kommunens arkiv.

Iht avtalen skal Interkommunalt arkiv Vest-Agder IKS (IKAVA) benyttes som depot for eldre arkiver og arkivsystemer.

Dersom ikke annet framgår av denne avtalen gjelder de normale bestemmelsene i lov om interkommunale selskaper.

Punkt 28/18: Regionplan Agder 2030 - høring av planprogram

Bilag

Vedtak FORMAN, 14022018, Sak 19/18, Regionplan Agder 2030 - høring av planprogram

Forslag til planprogram - Regionplan Agder 2030.pdf

Dato 18. januar 2018
Saksnr.: 201716133-2
Saksbehandler Marit Eik

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
14.02.2018
28.02.2018

Regionplan Agder 2030 - høring av planprogram

Sammendrag

Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune har varsler oppstart av planarbeid og høring av forslag til planprogram for Regionplan Agder 2030.

Høringsinstansene bes spesielt om innspill til medvirkning og til den tematiske innretningen av planarbeidet.

Kristiansand og Arendal kommuner er, på samme måte som ved utarbeiding av Regionplan Agder 2020, gitt en særlig plass i planarbeidet. Det legges opp til, i størst mulig grad og bruke eksisterende arenaer og utvide disse med andre aktører ved behov. Kristiansand kommune hadde gode erfaringer med den rollen kommunen ble tildelt i regionplan Agder 2020. Rådmannen er enig i at denne modellen videreføres og anbefaler at planens legges fram for behandling i bystyrene i Arendal og Kristiansand før vedtak i fylkestingene.

Kristiansand kommune er i ferd med å bygge nye Kristiansand sammen med kommunene Songdalen og Søgne og har ikke ressurser til å gå like tungt inn i regionplanarbeidet som sist. Rådmannen er enig i at en bruker eksisterende arenaer i arbeidet med regionplan og at disse suppleres med sentrale aktører i regionen. Kristiansand kommune vil, for sin del, trekke veksler på ressurser i Songdalen og Søgne i arbeidet med regionplan Agder 2030. Arbeidet koordineres mot arbeidet med å bygge den nye fylkesregionen og de nye kommunene.

De aktuelle temaene som er satt opp i planprogrammet samsvarer godt med satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel for Kristiansand. Rådmannen mener at arbeidet med å bygge den nye regionen og de nye kommunene bør være svært sentralt i arbeidet med regionplanen. Temaene i planarbeidet må koordineres mot kommunenes arbeid med satsingsområder, mål og strategier for den nye kommunen. Innsatsområdene må tilpasses de viktigste utfordringene i regionen og globale megatrender med vekt på klima, demografi og levekår, digitalisering, næringsliv og verdiskaping.

Samarbeid med sentrale aktører i regionen er viktig for å oppnå målene i regionplan. For å oppnå dette forutsettes det at framdriften for planarbeidet justeres slik at aktørene får reell anledning til å delta.

Forslag til vedtak

1. Bystyret gir sin støtte til at Kristiansand og Arendal kommuner gis en særlig rolle i arbeidet med Regionplan Agder 2030 og støtter at dette skjer gjennom bruk av eksisterende arenaer og at disse suppleres med sentrale aktører i regionen.
2. Framdriften i planarbeidet må sikre god tid til medvirkning.
3. Regionplanarbeidet må koordineres mot arbeidet med å bygge den nye regionen og de nye kommunene.
4. Den tematiske innretningen på planarbeidet samsvarer godt med satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel for Kristiansand. Temaene bør samles i bolker som hører naturlig sammen. Planen bør få en struktur som speiler satsingsområdene i regionen og kommunene
5. Kristiansand kommune forutsetter at innretting av planarbeidet spisses i den videre prosessen med særlig vekt på
  - a. klima,
  - b. demografi og levekår
  - c. digitalisering, næringsliv og verdiskaping

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:
Forslag til planprogram – Regionplan Agder 2030

Bakgrunn for saken

Regionplan Agder 2020 ble i juni 2010 vedtatt av fylkestingene i Vest-Agder og Aust-Agder. Regionplanen ble utarbeidet i en grundig og bred prosess der fylkeshovedstedene Arendal og Kristiansand deltok som likeverdige partnere sammen med fylkeskommunene.

Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune har varsler oppstart av planarbeid og høring av forslag til planprogram for Regionplan Agder 2030. Høringsutkast til planprogram følger bystyresaken som trykt vedlegg.

Høringsinstansene bes spesielt om innspill til medvirkning og den tematiske innretningen av planarbeidet (kap. 5 og 6 i planprogramforslaget). Hvilke av de nevnte, aktuelle temaområder bør prioriteres og hvorfor? Begrunnelsen bør ta utgangspunkt i det som oppfattes som landsdelens viktigste muligheter og utfordringer og på hvilke områder en ser størst behov for regionalt samarbeid.

Revisjon av regionplan Agder 2020 er forankret i regional planstrategi for Agder 2016-2020. Her er det vedtatt oppstart av planarbeidet i 2018. Det framgår av planstrategien at det legges opp til at man viderefører den etablerte strukturen og at rullering behandles både i fylkestingene og i Kristiansand og Arendal kommuner. Rulleringen må ses i nær sammenheng med resultatene av kommune- og regionreformen for å være sikker på at kommunene har ressurser til å bidra i planarbeidet.

Regionplan Agder 2030 skal være et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Den skal sette tydelige, målbare, ambisiøse og realistiske mål mot 2030 og peke på felles tiltak for å nå målene. Hovedmålet er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Regionplan Agder 2030 utarbeides som en regional plan etter plan- og bygningsloven. Det betyr at Regionplan Agder 2030, når den er vedtatt, skal være grunnlag for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

Viktige føringer og rammer

Planprogrammet lister opp viktige internasjonale, nasjonale og regionale føringer og rammer for planarbeidet, herunder FNs bærekraftsmål, Parisavtalen, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, relevante stortingsmeldinger og statlige planregningslinjer, rapport fra ekspertutvalg for oppgaver til de nye fylkeskommunene, regionalstrategi og regionale planer og strategier.

Muligheter, utfordringer og behov for utredninger

Planprogrammet trekker opp disse temaene som vil bli nærmere belyst i planarbeidet.

- Et klima i endring
- Et Agder i vekst
- Et mer konsentrert bosettingsmønster
- En eldre og mer mangfoldig befolkning
- Agders naturressurser
- Kunnskapsgrunnlag

Regionale ulikheter og utviklingstrekk vil bli tatt hensyn til.

Tematisk innretning av planarbeidet (kap 5)

Regionplan Agder 2020 har fem hovedsatsingsområder:

1. Klima: Høye mål – lave utslipp
2. Det gode livet: Agder for alle
3. Utdanning: Verdiskaping bygd på kunnskap
4. Kommunikasjon: De viktige veivalgene
5. Kultur: Opplevelser for livet

Planprogrammet lister opp følgende temaområder som aktuelle i arbeidet med Regionplan Agder 2030.

- Klima
- Levekår
- Utdanning og kompetanse
- Kommunikasjon, transport og mobilitet
- Kultur og kulturminner
- Likestilling, inkludering og mangfold
- Folkehelse
- Næringsutvikling og verdiskaping
- Bærekraftig forvaltning av Agders naturressurser
- By- og tettstedsutvikling
- Det internasjonale perspektivet
- E-helse og velferdsteknologi
- Frivillighet som ressurs
- Innovasjon

Hvilke av disse som bør være hovedtema og hvilke som bør være gjennomgående perspektiv vil avklares tidlig i planprosessen. Avklaringen og prioriteringen skal skje gjennom høringen av planprogrammet, dialog med målgruppene for planen og politisk behandling i fylkeskommunene.

Det legges opp til at arbeidet med Regionplan Agder 2030 samordnes med pågående satsinger av regional betydning. I regional planstrategi framgår det hvilke planer og strategier i de to fylkene som skal utarbeides, revideres eller videreføres:

<http://vaf.no/media/6467237/Regional-planstrategi-for-Agder-2016-2020.PDF>

Fylkesutvalget i Aust Agder og Fylkesutvalget i Vest Agder vedtok 19 desember 2017 å legge forslag til planprogram for revidering av Regional plan for Kristiansandsregionen (ATP-planen) ut på høring.

Organisering av planarbeidet

Regionplan Agder 2030 utarbeides som en regional plan etter plan- og bygningsloven. Formelt er det fylkeskommunene som har ansvaret for å utarbeide planen, men det legges opp til bredt samarbeid med berørte offentlige myndigheter, organisasjoner og andre aktører.

Fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder er formell planmyndighet og vedtar planen og handlingsprogram. Fylkesutvalgene er fast utvalg for plansaker. Fylkesutvalgene legger planprogram og planutkast med handlingsprogram på høring og fastsetter planprogrammet.

Kristiansand kommune vil inngå i

- **politisk referansegruppe**, Sørlandsrådet
- **administrativ styringsgruppe**, som består av medlemmene i rådmannsgruppa Agder 2020, (fylkesrådmennene i Aust Agder og Vest Agder, rådmennene i Kristiansand og Arendal regionrådene ved en rådmann fra hver region)
- **arbeidsutvalg**, som består av representanter fra begge fylkeskommuner, Kristiansand og Arendal kommuner.
- **tematiske arbeidsgrupper** - her tenkes det å bruke eksisterende faggrupper for oppfølging av Regionplan Agder 2020 (faggruppe utdanning, klima og kultur og regional koordineringsgruppe for eHelse og velferdsteknologi (RKG) og Agders internasjonale forum), men det vurderes å utvide gruppene med flere aktører underveis i planprosessen. Det dannes nye arbeidsgrupper på de plantemaer der det per i dag ikke eksisterer.

Informasjon, medvirkning og dialog

Medvirkning i planarbeidet sikres gjennom formell høring av planprogram, planutkast og handlingsprogram i tråd med plan- og bygningsloven og gjennom aktiv involvering av kommuner og regionråd, regionale statlige etater, akademia, organisasjoner, næringsliv og frivillig sektor, i de gruppene som etableres for planarbeidet. I tillegg planlegges det en felles regional konferanse og geografisk spredte innspillseminarer.

Tidligere behandlinger i Kristiansand kommune

Formannskapet i Kristiansand behandlet regional planstrategi i møte 2.3.2016 (sak 24/16) og fattet slikt enstemmige vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til rådmannens vurdering i saken
2. Formannskapet ber om at en det blir etablert en felles arena for drøfting og koordinering av regionale og kommunale planbehov mellom Kristiansand og regionale og statlige aktører i oppfølging av denne saken

I sin innstilling til formannskapet behandling av regional planstrategi for Agder 2016-2020 stilte rådmannen spørsmål ved om det er *riktig å bruke ressurser på rullering av Regionplan Agder 2020 allerede i 2018. Selv om satsingsområdene skal bestå vil mye politikk og ressursbruk ligge i å endre mål og tiltak. Erfaringsmessig vil en slik bred tilnærming avstedkomme mange nye momenter. Kristiansand og Arendal kommuner bidro med mye ressurser inn arbeidet med regionplanen sist, noe som har gjort at plandokumentet er godt kjent og forankret i kommunenes egne styringsdokumenter. Kristiansand har mye å bidra med ved en ny rullering. Pågående reformprosesser og oppfølgingen av disse i regionen kan gjøre nødvendig innsats vanskelig.*

Vurdering

Kristiansand kommune og fylkeskommunene har felles interesse i å utvikle landsdelen. Dette er i samsvar med satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel, Kristiansand mot 2030 – *samskaping som drivkraft.*

Organisering og medvirkning

I etterkant av Kristiansand kommunes behandling av høringsforslag regional planstrategi har Stortinget vedtatt sammenslåing av fylkeskommunene i Aust- og Vest Agder og flere kommunesammenslåinger på Agder, herunder sammenslåing av kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand. Sammenslåing av kommunene er svært ressurskrevende. Det er derfor viktig at kommunene prioriterer hvor vi skal sette inn innsatsen både når det gjelder eget arbeid og arbeidsinnsatsen rettet inn mot regionplan Agder 2030.

Arbeidet med kommunesammenslåingen er i full gang. Fellesnemda for nye Kristiansand har i møte 30.1.2018 vedtatt

- intensjon om oppstart av interkommunalt arbeid med planstrategi med hjemmel i pbl § 9-1.
- oppstart av arbeid med felles ROS-analyse for nye Kristiansand.

Fellesnemda godkjente i samme møtet forslag til politisk styringsdokument og mål for etablering av nye Kristiansand. Fram til 15. mai skal organisasjonen for nye Kristiansand jobbe med satsingsområder, mål og strategier for den nye kommunen. Rådmannen støtter at det i arbeidet med regionplan Agder 2030 tilstrebes det å bruke etablerte møteplasser til dialog og medvirkning og anbefaler at arbeidet koordineres mot arbeidet med å bygge det nye fylket og de nye kommunene.

I Regional planstrategi for Agder 2016 – 2020 står at det legges opp til at revisjon av planen behandles både i fylkestingene og i bystyrene i Kristiansand og Arendal. Kristiansand og Arendals rolle ved behandling av planen er ikke beskrevet i planprogrammet. I regional plan er det fylkeskommunen som er planmyndighet. Rådmannen viser til gode erfaringer med forankring og behandling av regionplan Agder 2020 og støtter forslaget om at regionplan Agder 2030 behandles i bystyret i Kristiansand og Arendal før vedtak i fylkestingene.

Kristiansand kommune vil også, for sin del, trekke veksler på ressurser i kommunene Songdalen og Søgne. Arbeidet må koordineres mot arbeidet med å bygge den nye regionen og de nye kommunene bør være svært sentralt i arbeidet med regionplanen.

Tematisk innretning av planarbeidet

Kommuneplanens samfunnsdel – En skapende by med ambisjoner, Kristiansand mot 2030 – med overordna arealstrategi ble vedtatt i bystyret 20. september 2017. Temaene som er foreslått i regionplan Agder 2030 sammenfaller med strategier i kommuneplanens satsingsområder.

Rådmannen mener at innrettingen av regionplanarbeidet bør spisses i den videre prosessen med særlig vekt på klima, demografi og levekår og digitalisering, næringsliv og verdiskaping. Temaene bør samles i bolker som hører naturlig sammen. Planen bør få en struktur som speiler satsingsområdene i regionen og kommunene.

Kommuneplanens satsingsområder og overordnet arealstrategi	Samskaping som drivkraft	Kompetanse for verdi-skaping	Deltakelse og tilhørig-het	Byvekst med kvalitet	Gjennom-gående tema – mega-trender	Overordnet areal-strategi
Aktuelle tema i regionplan Agder						
Klima					X	X
Levekår			X	X		X
Utdanning	X	X				
Kommunikasjon, transport og mobilitet				X		X
Kultur og kulturminner				X		
Likestilling, inkludering og mangfold			X			X
Folkehelse			X			X
Næringsutvikling og verdiskaping	X	X				X
Bærekraftig forvaltning av Agders naturressurser				X		X
By- og tettstedsutvikling				X		X
Det internasjonale perspektivet	X				X	
E-helse og velferdsteknologi	X					
Frivillighet som ressurs		X	X			
Innovasjon		X				

Kommuneplanens samfunnsdel har flere strategier som omhandler utvikling av regionen og landsdelen. Samarbeid med byens og regionens sentrale aktører er en viktig strategi for å oppnå målene i kommuneplanen - *Kristiansand til en vekstkraftig landsdelshovedstad. Kristiansand kommune er regional drivkraft i utvikling av effektive og brukervennlige tjenester.* Felles prioriteringer av innsatsområder er viktig for å oppnå godt samarbeid og god synergi av de ulike aktørens arbeid.

Punkt 29/18: Eiendomsskatt - fritak i 2018 ihht § 7a

Bilag

Vedtak BYUTVIK, 01022018, Sak 23/18, Eiendomsskatt - fritak i 2018 ihht § 7a

Vedtak BYSTYR, 01022017, Sak 23/17, Fritak for eiendomsskatt - skal kommunen frita eiendommer - og i så fall hvilke eiendommer? (Eiendomsskattelovens § 7a)

eigedomsskattelova-2017.pdf

Dato 16. januar 2018
Saksnr.: 201800729-1
Saksbehandler Hanna Sofie Nystad

Saksgang
By- og miljøutvalget
Bystyret

Møtedato
01.02.2018
28.02.2018

Eiendomsskatt - fritak i 2018 ihht § 7a (Eiendomsskatteloven)

Sammendrag

Kristiansand kommune har eiendomsskatt for faste eiendommer i hele kommunen i henhold til eiendomsskatteloven § 3a. Kristiansand har hatt eiendomsskatt siden midt på 1950-tallet. I 2017 var eiendomsskattesatsen 6,1 ‰ av taksten, og den er satt ned til 5,8 ‰ i 2018. Skattetakst er «forsiktig markedsverdi» redusert med reduksjonsfaktoren bestemt ved omtaksering i 2010-2011; dvs. normalt litt under 40 % av markedsverdi. Reell skattesats blir da ca. 2,3 ‰.

En del eiendommer har obligatorisk fritak etter eiendomsskattelovens § 5, og bystyret kan i tillegg velge å fritta enkelte typer eiendommer etter § 7.

Fra lovteksten:

§7. Kommunestyret kan fritaka desse eigedomane heilt eller delvis for eigedomsskatt:

- a) Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.

Bystyret vedtok i sitt møte 13.12.2017, sak 164/17 (årsbudsjett 2018) følgende:

«3. Eiendomsskatten fastsettes til 5,8 promille av takstverdi. Eiendomsskatten og eiendomsavgiftene skrives ut på fire like terminer i 2018 med forfall 1. mars, 2. mai, 7. august og 1. november. Etter søknad kan det gis fritak i henhold til eiendomsskattelovens § 7a.»

Bystyret vedtok i sitt møte 1.2.2017 prinsipper for fritak ihht eiendomsskattelovens § 7a. (sak 23/17). Det foreslås at disse prinsippene for fritak videreføres i 2018.

Det innebærer at følgende eiendommer gis fritak i den grad de faller inn under kravet til eierskap og formål i eiendomsskattelovens § 7a:

Private barnehager, boliger i formålsbygg og institusjoner, utleieboliger som tildeles vanskeligstilte etter søknad, studentboliger, utleiestiftelsens boliger, skoler, grendehus og velforeninger, veldedige institusjoner og religiøse forsamlings formålsbygg, ideelle organisasjoner, stiftelser, lag og foreningers formålsbygg, kultur- og idrettsbygg. Returkraft as sitt anlegg på Langemyr gis fritak for andelen knyttet til behandling av hushodningsavfall.

Det presiseres at der eiendommene brukes til flere formål gis det kun fritak for den delen som brukes til fritaksformålet.

Det vises for øvrig til vedtaket fra 1.2.2017.

Forslag til vedtak

1. Bystyret viderefører prinsipp og praksis vedrørende fritak for eiendomsskatt ihht eiendomsskattelovens § 7a jfr bystyrevedtak i sak 23/17 den 1.2.2017.
2. Der eiendommen brukes til flere formål gis det kun fritak for den delen av eiendommen som benyttes til fritaksformålet. Bystyret forutsetter at de som får fritak varsler kommunen om eventuell bruksendring som kan ha betydning for om fritak er berettiget, eller ikke.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

Vedlegg:
Eiendomsskatteloven
Protokoll fra sak 23/17

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune har eiendomsskatt for faste eiendommer i hele kommunen i henhold til eiendomsskatteloven § 3a. Kristiansand har hatt eiendomsskatt siden midt på 1950-tallet. I 2017 var eiendomsskattesatsen 6,1 ‰ av taksten, og den er satt ned til 5,8 ‰ i 2018. Skattetakst er «forsiktig markedsverdi» redusert med reduksjonsfaktoren bestemt ved omtaksering i 2010-2011; dvs. normalt litt under 40 % av markedsverdi. Reell skattesats blir da ca. 2,3 ‰.

En del eiendommer har obligatorisk fritak etter eiendomsskattelovens § 5, og bystyret kan i tillegg velge å fritta enkelte typer eiendommer etter § 7. Bystyret vedtok i sak 164/17 (årsbudsjett 2018) at man kunne gi fritak ihht eiendomsskattelovens § 7a for skatteåret 2018.

Fra eiendomsskatteloven:

§7. Kommunestyret kan fritaka desse eigedomane heilt eller delvis for eigedomsskatt:

- a) Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.
- b) Bygning som har historisk verdi.
- c) Bygning som heilt eller i nokon mon vert nytta til husvære. Fritak kan gjelde i opptil 20 år frå den tida bygningen var ferdig. Formannskapet eller det utvalet som er nemnt i kommuneloven § 10, kan få fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.
- d) Bygning og grunn i visse luter av kommunen.

Det er viktig å ivareta likhetsprinsippet slik at man ikke får usaklig forskjellsbehandling. Man kan fritta grupper av eiendommer under § 7a – men ikke grupper av skattytere.

For å kunne gi fritak etter § 7a er det noen krav som må oppfylles. Kravene gjelder eierskap - om man er innenfor begrepet «stiftingar og institusjonar» - og om virksomheten som drives «tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten».

Eiendommen må eies direkte av «stiftingar eller institusjonar». Det er heller ikke adgang til å gi fritak hvis bruken av eiendommen bidrar til konkurransevridning i forhold til private foretak.

Fysiske personer, enkeltmannsforetak og ansvarlige selskap med fysiske personer som deltakere kommer ikke inn under begrepet «institusjon». (Finansdepartementet 12.6.2004)

Det er også en forutsetning at virksomhetens hovedformål ikke er å gi forretningsmessig overskudd. Det må gjøres en konkret helhetsvurdering av virksomheten.

Fra KS Eiendomsskatteforums veileder om fritak etter § 7:

3.2 Lovens uttrykk "stiftingar eller institusjonar"

Hva som er en stiftelse er greit å vurdere, men begrepet "institusjon" er ikke et særlig innarbeidet eller presist juridisk begrep. Finansdepartementet uttaler i Utv. 2003 s. 1190 at begrepet omfatter alle juridiske personer, hvor ingen har direkte eierinteresse, herunder foreninger. Aksjeselskaper er også omfattet, så lenge de øvrige vilkår er til stede, jf. svar fra Finansministeren på spørsmål i spørretimen den 30. februar 2008. Begrepet institusjon omfatter imidlertid ikke fysiske personer, enkeltmannsforetak og ansvarlige selskaper med fysiske personer som deltakere, jf. brev fra Finansdepartementet av 12. juni 2003.

3.3 Krav til virksomheten

Stiftelsen/institusjonen må drive en virksomhet "som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten".

De aktuelle institusjonene vil ofte kunne karakteriseres som allmenntilgittige, men dette er i seg selv ikke et vilkår for adgangen til å fritas. Det er imidlertid en forutsetning at hovedformålet ikke er å gi forretningsmessig overskudd.

I følge brev fra Finansdepartementet av 12. juni 2003 må det foretas en konkret helhetsvurdering, hvor man må vurdere bl.a.

- om stiftelsen/institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige
- om stiftelsen/institusjonen har til formål å gå med overskudd
- om stiftelsen/institusjonen deler ut utbytte til sine medlemmer
- finansieringen av stiftelsen/institusjonen

Einar Harboe uttaler i Eiendomsskatt, Kommentirutgave, 2. utgave 2004: "Eiendommer tilhørende institusjoner som utfører funksjoner som det naturlig tilligger det offentlige (kommunen, fylket eller staten) å ta seg av, kan fritas."

Noen eksempler på eiendommer som ifølge Finansdepartementet kan gis fritak etter § 7a: Soldathjem, studentbyer, fylkeskommunale skoler og sykehus, lokaler for religiøse samfunn, idrettsanlegg og idrettshaller, lokaler for velforening, avholdslosje, arbeid blant narkomane, museumsbygninger, partikontor, forsamlingslokaler, ikke-kommersielle private barnehager mv. (Ikke fullstendig liste)

1. Eiendomsskatt

Eiendomsskatten er en objektsskatt; det er selve eiendommen som beskattes. Man kan fritas grupper av eiendommer, men ikke grupper av skattytere. Fritaksvedtaket gjelder for ett år av gangen jf. eiendomsskatteoven § 10. Eiendomsskatten skal skrives ut før 1. mars i skatteåret.

Et av hovedprinsippene i norsk skattesystem er likebehandlingsprinsippet. For å unngå konkurransevridning og favorisering av investering i en type eiendom fremfor en annen anbefales det å ha et regelverk med færrest mulig unntak.

I Kristiansand er nærmere 500 eiendommer helt eller delvisfritatt med hjemmel i eiendomsskatteoven § 7a.

2.1. Obligatoriske fritak § 5.

Eiendomsskatteoven har bestemmelser i § 5 om hvilke eiendommer som skal ha fritak. Disse skal ikke bystyret ta stilling til.

De *obligatoriske* fritakene for eiendomsskatt omfatter blant annet eiendom eid av staten, kommunen, kirker og gårdsbruk. Men selv om en eiendom har obligatorisk fritak etter § 5, skal næringslokaler og utleielokaler likevel skattlegges. Eksempler er utleiekontorer, kiosker og serveringslokaler på flyplasser og jernbanestasjoner.

§ 5h: På landbrukseiendommer skattlegges bolighus med tilhørende andel tomt. Det samme gjelder bygg til annen næring enn landbruk.

2.2 Eiendomsskatteloven § 7

Bystyret kan velge å fritta enkelte eiendommer etter eiendomsskatteloven § 7. Denne vedtakskompetansen kan ikke delegeres. Bystyret foretok en bred gjennomgang ved omtakseringen i 2010-2011, og på nytt i sak 23/17 1. februar 2017.

Bystyret vedtok i sitt møte 1.2.2017 prinsipper for fritak ihht eiendomsskattelovens § 7a. Det foreslås at disse prinsippene for fritak videreføres i 2018.

Vedtaket innebærer at følgende eiendommer gis fritak i den grad de faller inn under kravet til eierskap og formål i eiendomsskattelovens § 7a:

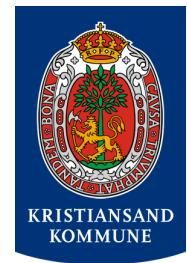
Private barnehager, boliger i formålsbygg og institusjoner, utleieboliger som tildeles vanskeligstilte etter søknad, studentboliger, utleiestiftelsens boliger, skoler, grendehus og velforeninger, veldedige institusjoner og religiøse forsamlings formålsbygg, ideelle organisasjoner, stiftelser, lag og foreningers formålsbygg, kultur- og idrettsbygg. Returkraft as sitt anlegg på Langemyr gis fritak for andelen knyttet til behandling av hushodningsavfall.

Det presiseres at der eiendommene brukes til flere formål gis det kun fritak for den delen som brukes til fritaksformålet. Det vises for øvrig til vedtaket fra 1.2.2017.

Kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand skal slås sammen fra 1.1.2020. Det er vedtatt endringer i lovverket om eiendomsskatt gjeldende fra 1.1.2017 og fra 1.1.2018, og ikke alle detaljer er klare ennå. Det som imidlertid er klart, er at rammer og retningslinjer for eiendomsskatt i den nye kommunen vil måtte komme opp som egen sak på et senere tidspunkt.

Rådmannen mener derfor det er hensiktsmessig å videreføre eksisterende prinsipper og praksis vedrørende fritak for 2018.

Punkt 30/18: Interpellasjon fra repr. Kristian Landmark, Rødt, om "Norsk tilknytning til ACER, EUs energiunion. - Et signal fra Kristiansand?"

Interpellasjon fra repr. Kristian Landmark, Rødt, om "Norsk tilknytning til ACER, EUs energiunion. - Et signal fra Kristiansand?"

Vannkrafta har vært grunnlaget for utviklinga av Norge som industrinasjon siden tidlig på 1900-tallet. Rimelig, rein og fornybar vannkraft har gjennom norske konsesjonslover vært et industripolitisk virkemiddel for etablering og utvikling av industriarbeidsplasser i store deler av landet. Det gjelder i høyeste grad Agderfylkene med den over 100 år gamle kraftforedlende industrien i Kristiansand og Eydehavn, samt nyere industrikommuner som Lillesand, Farsund og Kvinesdal.

EU har vedtatt sin tredje energipakke der EUs energiunion skal ha en overordnet rolle i nettutvikling og det europeiske kraftmarkedet i EU/EØS-området. Den norske regjeringa har foreslått at Norge blir tilknyttet EUs energiunion ACER – Agency of Cooperation of Energy Regulators. Etter en høringsrunde skal denne saken bli avgjort i Stortinget 16. mars i år. Dersom dette blir vedtatt, vil det svekke råderetten og kontrollen over vannkrafta og norsk kraft- og industripolitikk. Dette vil kunne få dramatiske konsekvenser gjennom økte strømpriser og nettleie for forbrukerne, kraftforedlende industri og andre næringer.

Den landbaserte prosessindustrien har store miljøvennlige investeringsplaner og et utviklingspotensial for økt sysselsetting i både byene og distriktene. Flere eksportkabler fra Norge til EU og økte kraftpriser i Norge basert på den europeiske kraftbørsen, vil legge press på lønns- og arbeidsvilkår i industrien og undergrave industriell verdiskaping og utvikling. Dette vil få negative konsekvenser for de mange lokalsamfunn og industribyer i hele Norge og ikke minst her på Sørlandet.

Det er Rødts mening at Norge må beholde nasjonal kontroll over vannkrafta, vår viktigste evigvarende energiressurs, et syn vi håper ordfører og bystyret deler.

1. Vil ordfører på vegne av bystyret i Kristiansand oppfordre Stortinget til å si nei til norsk deltakelse i EUs energiunion og å overgi makt til ACER?
2. Mener ordføreren, slik bl.a. tillitsvalgte i den kraftforedlende industrien i Norge har krevd, at et vedtak om tilknytning til ACER krever $\frac{3}{4}$ flertall i Stortinget, i henhold til Grunnlovens paragraf 115 om suverenitetsavståelse?

Kristian Landmark, Rødt